

De eerste eeuw voor miljoenen Deventer zusters

Afdeling Deventer vierde haar 100e verjaardagjaar met een 'Bijen-, bloemen- en honingfestival' in Diepenveen

Twee leden van afdeling Deventer. Rechts Sia Prins, secretaris van de afdeling.

“We vinden het belangrijk om de kinderen te interesseren voor de bijen.”

Tekst en foto's Bart de Coo

Om het 100-jarig bestaan van de afdeling Deventer te vieren, hadden ze geen betere locatie kunnen uitkiezen. Op zaterdag 1 juni had zich op initiatief van de Deventer imkers rondom de voormalige kloosterkapel van het beroemde vrouwenklooster in Diepenveen (zie kader) een royale hoeveelheid clubs, organisaties en bedrijven verzameld om het eeuwfeest op te luisteren. Het bijenvolk als leefgemeenschap van kuise dames; de vergelijking kan nauwelijks origineel zijn. Eenlingen waren er ook, zoals muzikanten en kunstenaars. Tegenwoordig is het een protestantse kerk. De echtgenote van de predikant, Sia Prins, woont in de pastorie, pal ernaast. Wie vraagt naar de hoofdverantwoordelijke van het festival, wordt onmiddellijk naar haar verwezen.

Kinderen

Een stem door de megafoon vertelt wat er allemaal voor de kinderen te doen is. Ze kunnen foto's laten maken, zich laten schminken, er is een 'klapkar' waarin de kinderen van alles kunnen leren en een speurtocht, ze kunnen gaten boren in stukken boomstam voor de solitaire bijen, ballonfiguren maken, bijtjes haken en zaadbommen maken. De lijst is vast en zeker niet compleet. “We vinden het belangrijk om de kinderen te interesseren voor de bijen. Voorafgaand aan ons feest hebben we scholen in de omgeving een lespakket toegestuurd. Ze kregen er een potje honing bij om te proeven. We gingen ook zelf naar scholen toe met onze leskist en leden van onze vereniging hebben op onze stand bij het natuur- en milieucentrum De Ulebelt, hier in de buurt, lessen voor kinderen verzorgd. Op onze site heb ik een hele reeks 'yurls' over bijen geplaatst. Dat zijn educatieve sites voor kinderen, [jeugd-url's]. Het zijn uiteraard allemaal sites over bijen”, zegt Sia.

100 jaar

Of 1913 nu echt het oprichtingsjaar is van de Deventer imkers is misschien wat discutabel. Sia: “Voor en na de oorlog hebben er in deze omgeving verschillende verenigingen bestaan. De vereniging van Deventer was voor de oorlog al verdwenen, maar daarnaast had je nog Colmschate, Twello en Diepenveen. Uiteindelijk zijn die allemaal gefuseerd. We hebben 1913 gekozen, omdat dat het jaar is dat Diepenveen opgericht werd en zich aansloot bij de toenmalige VBBN.”

De voorbereidingen begonnen al een jaar geleden. Onder leiding van Sia werd een werkgroep in het leven geroepen: “We hebben flink onze best gedaan voor een subsidie van

de gemeente Deventer. Die hebben we uiteindelijk ook gekregen. Zonder dat geld was dit allemaal niet mogelijk geweest.”

(S)prekers

Ondertussen is de tweede spreker van de dag bezig aan zijn lezing. Het is hoogleraar Theo Elzenga van de universiteit van Groningen, die van alles vertelt over bestuiving en bevruchting van planten en de waarneming en het oriëntatievermogen van bijen. De lezingen vinden plaats in het historische kerkgebouw, wat een merkwaardige, maar bijzondere ervaring is. Stel je een decor voor van hoge kerkranken en een preekstoel, de kenmerkende galm van een kerkgebouw en een gehoor van imkers in lange houten kerkbanken. Op de lectrienen liggen geen liturgieën, maar dagprogramma's. De eerste lezing kwam 's morgens voor rekening van Jeroen van der Sluijs van de universiteit van Utrecht. Beide sprekers zijn bekenden van afdelingsvoorzitter Sigis Sparenberg. Tussen de lezingen door zingt een plaatselijk koor het 'Darrenlied', dat speciaal voor deze gelegenheid geschreven is.

Jubileumuitgave

Sigis Sparenberg komt uitvoerig aan het woord in de jubileumuitgave van het verenigingsperiodiek Tuters en Kwakers, net als oud-voorzitter Albert Muller. Voor de jubileumuitgave dook een commissie diep in de archieven, waarbij ze allerlei prachtige anekdotes en vergeten mensen aan de vergetelheid ontrukten. Wie kende de Deventer

'biejenkoning' Jan Henk Wigersma nog? Hij bewoonde De Koershof, een huis op een adellijk landgoed, handelde in imkersbenodigdheden, maar vooral in honing. Hij ontwierp de 'koershofkast' en wist de gemeente met zijn bijen een juridische poets te bakken voor de nieuwbouw van zijn huis. Wigersma was, kortom, een legende. Of wie herinnerde zich nog de zeer succesvolle honingmarkt van Deventer, die op zeker moment verhuisde naar een andere locatie, omdat de klanten weggejaagd werden door rovende bijen? Maar het mooist is misschien nog de herontdekking van de film Bijen en bloemen van de Deventer filmmaker Alex Roosdorp uit 1935. De film is inmiddels gedigitaliseerd in samenwerking met het Filminstituut in Amsterdam. Hopelijk binnenkort te koop op dvd. Allemaal verhalen en beelden, gehuld in de vette rook van dikke sigaren.

Rondom de kerk

Het terrein rondom de kerk waar het

'Bijen-, bloemen- en honingfestival' plaatsvindt, ziet er paradijselijk uit: fraai glooiende gazons, afgeschermd door struikgewas en bomen. Er meandert een slootje langs. Aan de overkant hebben kunstenaars hun werk opgesteld. Standjes van de meest uiteenlopende aard staan in lange rijen opgesteld. Het IVN is er, de Stichting Bijenlint is er, er is een stadsecoloog, een afdelingslid staat bij de kerkmuur in imkersjack waswafels te gieten, we kunnen likeuren proeven en droogbloemen kopen. Alle afdelingsmensen dragen buttons met een speciaal ontworpen logo.

Op zondag 22 september viert de AVBB, de Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt eveneens haar 100-jarig bestaan. Deventer heeft ze daar in Amsterdam voorgedaan hoe ze zoiets aanpakt.

Zie www.imkersdeventer.nl

Theo Elzenga geeft een lezing in de kerk van Diepenveen

Het beroemdste en invloedrijkste vrouwenklooster van de Nederlanden stond in de vijftiende eeuw in Diepenveen. Er moet een enorm inspirerende invloed van dit klooster zijn uitgegaan op het geestelijk leven van vooral vrouwen. De gouden tijd was de eerste helft van die eeuw, toen priorin Salome Sticken er de scepter zwaaide. Tijdens de Reformatie werd het klooster op de kapel na verwoest. (Bron: Blockmans en Pleij (red.). Plaatsen van herinnering. Bert Bakker 2007.)

Beeld 'De bemoediging' van Samuel Commelin voor de kerk van Diepenveen. Een zuster probeert een novice te troosten.